

каменни огради. Виждатъ се и двойни могили съ една и съща каменна ограда. На същия рътъ къмъ изтокъ има разхвърлени на групи скални блокове.

Въ южното могилище е откритъ единъ гробъ, направенъ отъ тънки каменни плочи съ правоъгълна форма продължена къмъ юго-изтокъ, 1·8 м. дълъгъ и 0·5 м. широкъ.

№ 15. Рътътъ, който се спуща отъ пограничния в. Живакъ на северъ е разцепенъ на северния си край съ рѣчкитѣ, които се спускатъ отъ в. Крива-круша и образуватъ рѣката къмъ с. Паничерево. На западния отъ тѣзи клонове, надъ Церовската рѣка, на ю.-з. отъ Старо-Паничерево, на хълместо възвишение, се намира могилище, отъ дветѣ страни и между двата коларски пѣтя, които минаватъ по възвишението. Могилището завзема едно пространство 220 крачки дълго и толкова широко, въ което сж натрупани могилокитѣ безъ планъ и редъ на брой ок. 400; направление на осъта на рѣта е 30° с.-и.; теренътъ, който завзема могилището е почти хоризонталенъ, незначително наклоненъ къмъ изтокъ, а въ северната частъ — къмъ северъ; отъ западъ и изтокъ рътътъ се склонява къмъ страничните долини.

На с.-и. отъ това могилище, въ мѣстността „Кюповетѣ“ се намиратъ две обикновени могилки съ изгледъ на долината къмъ Паничерево.

Почти въ срѣдата на могилището се намира една по-голѣма и повисока отъ другитѣ могили съ склонъ 8 крачки, а горе плоска и вдлъбната съ диаметръ 8 крачки.

Могилокитѣ сж отъ разна голѣмина (диаметръ 3—12 метра) обградени сж съ каменни кржгове отъ прости камъни; камънитѣ сж нареждани въ единъ, два или три концентрически кржга по периферията така, че единъ кржгъ се подпира на по-долния и диаметрътъ му е съ малко по-малкъ отъ диаметра на по-долния кржгъ; до нѣкои по голѣми могили е залепена една малка; до източната страна на нѣкои се намира полукржглестъ насипъ, по-низкъ отъ могилата съ диаметръ до 1—2 м. съ или безъ каменна ограда.

III. ВЪ РАЗКЛОНЕНИЯТА НА ПОГРАНИЧНИЯ ГРЕБЕНЪ НА ИЗТОКЪ ОТЪ КАЙБИЛЯРСКИЯ ПРОХОДЪ.

№ 16. Около северния долменъ на Ески-Бааларъ до с. Тикенджа има малка група отъ ок. 15 могилки съ каменни огради съ диам. 3 до 7 м.: между тѣхъ има останки отъ гробове отъ плочи, открити отъ малджии. Единъ такъвъ гробъ въ направление 75° ю.-и. е 2·2 м. дълъгъ и 0·71 м. при западния 0·58 м. при източния край широкъ (отвѣтре); източната плоча между страничните; отъ горе е билъ покритъ съ една плоча 0·18 м. дебела, която е счупена и се търкала до гроба.

Малка група отъ могилки съ каменни огради има и по северния склонъ на рѣта; повечето отъ оградитѣ разтурени.

На Дерменъ-баиръ, който на северъ отъ с. Тикендже се спуска между, Белевренската рѣка и Коджа-дере, на най-високото